Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 49 (7379) | СЕРАДА, 27 МАЯ | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

УСЁ ШЫРЭЙ РАЗГАРАЕЦЦА ПОЛЫМЯ ПАРТЫЗАНСКАЙ ВАЙНЫ Ў БЕЛАРУСІ.

У РАЁНАХ ПАЛЕССЯ УСПЫХНУЛА НАРОДНАЕ ПАЎСТАННЕ СУПРОЦЬ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ.

БЕЛАРУСКІ НАРОД! ДАПАМАГАЙ СВАЁЙ РОДНАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ГРАМІЦЬ І ЗНІШЧАЦЬ ПОДЛЫХ, НЕНАВІСНЫХ АКУПАНТАЎ!

НАША РОДНАЯ БЕЛАРУСЬ, НАША БАЦЬКАЎШЧЫНА, БЫЛА І БУДЗЕ СОВЕЦКАЙ!

БЛІЗАК ДЗЕНЬ НАШАЙ ПЕРАМОГІ!

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ ВЫЗВАЛЯЕ НАШУ РОДНУЮ ЗЯМЛЮ

За мінулыя месяцы Чырвоная Армія дабілася пералому ў ходзе вайны. Яна перайшла ад актыўнай абароны да паспяховага наступлення і развеяла хлусню аб «непераможнасці» гітлераўскай арміі. Яна нанесла ворагу рад жорсткіх паражэнняў. Мільёны гітлераўскіх ваяк знайшлі сабе магілу на нашай зямлі. Айчынная вайна ўступіла ў новы перыяд— перыяд вызвалення нашай роднай зямлі ад нямецкіх захопнікаў.

Перайшоўшы 12 мая ў наступленне на Харкаўскім напрамку, Чырвоная Армія толькі за першыя чатыры дні наступлення вызваліла больш 300 населёных пунктаў, знішчыла каля 12.000 варожых салдат і афіцэраў, 400 танкаў, 210 гармат, 147 самалётаў, 217 кулямётаў. Чырвоная Армія захапіла багацейшыя трафеі, сярод якіх 365 гармат, 25 танкаў, сотні мінамётаў, кулямётаў, многа боепрыпасаў. Наступленне нашых часцей на Харкаўскім напрамку працягваецца.

Вораг робіць адчайныя спробы затрымаць наступленне нашых войск. З гэтай мэтай на асобных участках ён пераходзіць у контратакі. Але нашы слаўныя воіны мужна адбіваюць іх, і варожыя войскі захлёбваюцца ва ўласнай крыві.

Таварыш Сталін паставіў перад Чырвонай Арміяй задачу: дабіцца таго, каб 1942 год стаў годам канчатковага разгрому нямецка-фашысцкіх войск і вызвалення Совецкай зямлі ад гітлераўскіх бандытаў. Падтрыманая ўсім совецкім народам, Чырвоная Армія з чэсцю выканае гэты баявы загад нашага вялікага правадыра і палкаводца. Для гэтага ў нас ёсць усе магчымасці. Сілы Чырвонай Арміі ўзрастаюць, а сілы ворага на сыходзе.

Слаўныя воіны нашай радзімы праяўляюць цуды масавага гераізма, мужнасці, адвагі. Іх гераізм выклікае захапленне ўсяго свету. Кожны баец Чырвонай Арміі ведае, што ён змагаецца за справядлівую свяшчэнную справу, за чэсць нашай радзімы, за яе свабоду і незалежнасць.

Чырвоная Армія ідзе наперад. Яна ўступіла ўжо на нашу родную беларускую зямлю, вызваляючы яе ад гітлераўскіх катаў. Ва ўсіх кутках нашай роднай Беларусі з любоўю і надзеяй совецкія людзі чакаюць прыходу сваёй роднай Чырвонай Арміі. І яшчэ ярчэй разгараецца полымя партызанскай вайны.

Браты і сёстры роднай Беларусі! Чырвоная Армія наступае! Дапамагайце-ж ёй знішчаць нямецка-фашысцкую погань. Усе, як адзін узнімайцеся на свяшчэнную барацьбу супроць гітлераўскіх людаедаў! Блізак дзень нашай перамогі, дзень вызвалення нашай роднай зямлі!

Усенароднае паўстанне на Палессі

З кожным днём на Беларусі мацнее і пашыраецца полымя народнай партызанскай барацьбы. Жудасны тэрор і зверствы гітлераўскіх катаў сустракаюць усё больш арганізаваны адпор з боку народных мас. У чатырох раёнах на Палессі выбухнула ўсенароднае паўстанне супроць нямецкіх акупантаў.

Ярасць заняволенага акупантамі беларускага насельніцтва з нябачнай сілай абрушылася на паганыя галовы мучыцеляў народа: нямецкіх афіцэраў і салдат, паліцэйскіх, старас, камендантаў і іншых агентаў фашысцкіх «улад». Усе яны перабіты.

Паўстанцы разграмілі створаныя немцамі вярбовачныя бюро па адпраўцы рабочай сілы на катаржныя работы ў Германію, знішчылі і рассеялі бандыцкія каманды па адбору і прымусовай адпраўцы беларускіх дзяўчат у публічныя дамы для нямецкіх афіцэраў і салдат. Разгромлены таксама нядаўна створаныя нямецкім камандаваннем сельскагаспадарчыя ўпраўленні. Гэтыя ўпраўленні выклікаюць асаблівую нянавісць беларускага народа, бо яны адбіраюць зямлю ў калгаснікаў і перадаюць яе нямецкім памешчыкам.

Разграміўшы і выгнаўшы нямецкія гарнізоны, паўстанцы аднавілі органы совецкай улады.

Немцы вымушаны былі кінуць супроць партызан і насельніцтва паўстаўшых раёнаў вялікія вайсковыя злучэнні, у тым ліку адну пяхотную дывізію, але задушыць паўстанне акупантам не ўдаецца. Баі паміж паўстанцамі і нямецкімі войскамі працягваюцца.

ХЛОПЧЫК І ЛЁТЧЫК НА ВАЙНЕ

ЯНКА КУПАЛА

Мой мілы таварыш, мой лётчык,
Вазьмі мяне ўрэшце з сабой,
Цяпер не малы я ўжо хлопчык —
Сам-раз ляцець разам у бой.

Мне мамку зарэзалі немцы,
Сястрычку спалілі жывём,
Дык хай-жа кроў чорная льецца,
Іх псіная кроў ручаём.

Лічыць з табой будзем не зоры,
Галовы мы станем лічыць,
Галовы нямчур-людажораў,
Што будзем смяротна глушыць.

Ты будзеш глядзець самалёта,
А бомбы скідаць буду я,
І буду страляць з кулямёта
У сабачыя сэрцы звяр'я.

Мы гітлерцаў будзем ністожыць,
Гаціць імі топкую гаць,
З кутоў нашых родных прыгожых
Грабежніцкі зброд выганяць.

Давіць мы іх будзем, як вошаў,
Як гадкіх смярдзючых клапоў,
Караць што-раз караю горшай
Сягоняшніх рыцараў-псоў.

Свайго самалёта днём, ночай
Не выпусцім, лётчык, мы з рук.
Берліну заглянем у вочы,
У крывавыя вочы гадзюк.

І зробім чуць-чуць астаноўку,
Каб сцерве папасці ў папад:
Для Гітлера скінем вяроўку,
Хутчэй каб павесіўся кат.

Так будзем лятаць з табой разам —
Адважныя ўсюды ў баю, —
Фашысцкую смерціць заразу
За мамку й сястрычку маю.

Змяцём з беларускіх загонаў
Паганыя банды прыблуд,
Край вызвалім родны з палону,
Нямецкіх пазбавімся пут.

А вернемся стуль, дзе лята лі,
Дзе ворагі трупам ляглі,
Спаткае таварыш наш Сталін
Прывеціва ў самым Крэмлі.

І скажа ён так мне з табою:
Пра вас я ўжо чуў многа раз. —
Вы — хлопчык і лётчык — героі,
Чакаюць вось ордэны вас.

Пісьмо юных разведчыкаў

МЫ, ЮНЫЯ РАЗВЕДЧЫКІ, ПІШАМ ВАМ НЕВЯЛІКАЕ ПІСЬМО, У ЯКІМ ХОЧАМ РАСКАЗАЦЬ АБ НАШАЙ РАБОЦЕ. МЫ ЖЫВЕМ У СВАЁЙ ВЕСЦЫ, У СВАІХ ХАТАХ, АЛЕ УСІМІ СІЛАМІ ДАПАМАГАЕМ ПАРТЫЗАНАМ. КОЖНЫ КРОК НЕМЦАЎ НАМ ЗАЎСЁДЫ ДОБРА ВЯДОМЫ. ТОЛЬКІ НАБЛІЗЯЦЦА ЯНЫ ДА ВЕСКІ,— МЫ ЎЖО ВЕДАЕМ, І ЗАРАЗ-ЖА ПАРТЫЗАНАМ ПАВЕДАМЛЯЕМ. ПАЧНУЦЬ ЯНЫ У ВЕСЦЫ ЛЮТАВАЦЬ, ЦІ НА ПАРТЫЗАН З КАРНЫМ АТРАДАМ ЗБІРАЦЦА, І МЫ ЗАЎСЁДЫ ЗНАХОДЗІМ МАГЧЫМАСЦЬ ПАПЯРЭДЗІЦЬ АБ ГЭТЫМ ПАРТЫЗАН. НІ АДЗІН РАЗ ПАРТЫЗАНЫ МОЦНА ПРАВУЧВАЛІ ФАШЫСЦКІХ ВАЯК, КАРЫСТАЮЧЫСЯ НАШАЙ ДАПАМОГАЙ.

МЫ ПРАЦУЕМ ДЛЯ СВАЁЙ РАДЗІМЫ, ДЛЯ РОДНАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ, ДЛЯ ЛЮБІМАГА ТАВАРЫША СТАЛІНА, НЕ ШКАДУЮЧЫ СВАЙГО ЖЫЦЦЯ, СВАЁЙ КРЫВІ.

АГІДНАЯ ГІТЛЕРАЎСКАЯ БАНДА БУДЗЕ РАЗБІТА МАГУТНАЙ РУКОЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ПАРТЫЗАН. БУДЗЕ РАЗБІТА КАНЧАТКОВА І НАЗАЎСЁДЫ. МЫ ВЕДАЕМ, ШТО ХУТКА БЕЛАРУСКАЯ ЗЯМЛЯ БУДЗЕ ВЫЗВАЛЕНА АД КРЫВАЖЭРНЫХ ГІТЛЕРАЎСКІХ ВАЎКОЎ.

Клянёмся, што будзем дастойны
Высокага звання байца.
Клянёмся, за родную зямлю
Мы будзем стаяць да канца.

Іда П.
Оля А.

НА ФРОНТАХ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

НА ХАРКАЎСКІМ НАПРАМКУ нашы войскі няспынна вядуць упорныя наступальныя баі. Імкнучыся на чым-бы там не стала затрымаць наступленне, немцы кідаюць на падтрымку сваёй пяхоце танкі, артылерыю і авіяцыю. Нашы войскі перамалваюць жывую сілу і тэхніку праціўніка. Вялікую колькасць варожай тэхнікі і жывой сілы штодзённа вывадзіць са строю наша штурмавая і бамбардыровачная авіяцыя. Толькі за адзін дзень лётчыкі падбілі і знішчылі 72 танкі і 150 аўтамашын, рассеялі і знішчылі да 1000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

У барацьбе з механізаванымі сіламі ворага выключную ролю адыгрывае совецкая артылерыя ўсіх відаў і ўсіх калібраў. На адным участку немцы кінулі ў бой каля 150 танкаў. Адважныя артылерысты сустрэлі варожыя танкі знішчальным агнём, якога немцы не вытрымалі і адкаціліся назад, пакінуўшы на полі бою многа падбітых і пылаючых танкаў.

На батарэю, якой камандуе старшы лейтэнант Кваша, рынулася 35 браніраваных машын. З адкрытай пазіцыі артылерысты падбілі 8 і падпалілі 5 варожых танкаў. Услед за гэтым праз мінут 20—25 другі эшалон нямецкіх танкаў пайшоў у атаку. І гэта атака праціўніка таксама закончылася няўдачна для ворага. Пакінуўшы на полі бою 63 пылаючых танкі і захапіўшы з сабою на буксіры 40 падбітых машын, немцы адышлі.

Нашы храбрыя воіны ломяць варожую абарону, захопліваюць акопы, палонных, зброю, якую кідаюць уцякаючы немцы, і ў жорсткіх баях прабіваюцца наперад, вызваляюць новыя населёныя пункты.

НА ІЗЮМ - БАРВЯНКОЎСКІМ НАПРАМКУ нашы войскі адбілі некалькі жорсткіх атак немцаў. Вораг нясе вялікія страты. На адным участку совецкія воіны выбілі немцаў з ускраіны аднаго населёнага пункта. На другім участку нашы часці з баямі фарсіравалі раку і зараз замацоўваюць за сабой плацдарм для разгортвання далейшых аперацый.

Танкісты Н-скай часці падбілі і знішчылі да 35 танкаў праціўніка і знішчылі многа пяхоты. Н-ская пяхотная часць на працягу сутак адбіла тры жорсткія атакі праціўніка, захапіўшы пры гэтым да 100 палонных. Толькі за тры дні баёў на гэтым участку фронта знішчана больш 15 тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў.

НЕ ЗМАЎКАЕ ГУЛ КАНАНАДЫ на Калінінскім, Заходнім, Паўночна-Заходнім і Ленінградскім фронтах. Усюды няспынна нашы часці ціснуць ворага на захад, знішчаючы яго тэхніку і жывую сілу.

Помсціць фашысцкім катам на кожным кроку!

Гітлераўцам не анямечыць беларускіх дзяцей

(Пісьмо настаўніка з Мсціслаўскага раёна)

Фашысцкія захопнікі спрабуюць анямечыць беларускі народ. У першую чаргу яны ўзяліся за дзяцей. З гэтай мэтай фашысты, разбурыўшы тысячы беларускіх школ, цяпер спрабуюць у Беларусі адкрыць свае фашысцкія школы. Крывавыя захопнікі прымусова зганяюць у гэтыя школы дзяцей, імкнучыся выхаваць з іх рабоў. Чатыры правілы хочуць прывіць дзецям фашысцкія нягоднікі: 1) не думаць, 2) маўчаць, 3) слухаць, 4) падпарадкавацца.

Гітлераўцы спрабуюць хітрыць. Яны захоўваюць для бачнасці частку нашых, савецкіх настаўнікаў. Гэтыя настаўнікі па загаду гітлераўцаў павінны прайсці адпаведную апрацоўку. Іх зганяюць у спецыяльныя лагеры, дзе прымушаюць слухаць усякую фашыстоўскую брахню гестапаўцаў, якія выступаюць у ролі выхавацеляў дзяцей у «нямецкім духу». Падручныя Гітлера нагла і адкрыта заяўляюць: «Той, хто многа думае, — нам непрыгодны».

Але беларускія настаўнікі не толькі многа думаюць, але і дзейнічаюць. Яны ідуць у партызанскія атрады, каб знішчаць акупантаў. Беларускі настаўнік не зганьбіць свайго высокага звання. Не ўдасца брудным фашысцкім шэльмам анямечыць беларускіх дзяцей.

Настаўнік **Паўлюк Н.**

За сына помсціць увесь народ

(Расказ маці)

Добра нам жылося ў калгасе. Сэрца маё радавалася за дзяцей, якія нарадзіліся ў такі шчаслівы час, калі для іх былі адкрыты ўсе дзверы ў жыццё і ў навуку. Сын мой Толя канчаў горную школу. Дачка Марыя вучылася ў Віцебскім медтэхнікуме. А як прышлі немцы, — усё пайшло на злом, на прапалую.

Толя праз дзён колькі разам з бацькам пакінуў вёску, пайшоў у партызанскі атрад.

Доўгі час не было слыху ні пра сына, ні пра мужа. З дачкой Марыяй я жыла, як у мяшку. Немцы брахалі, што яны разбілі нашу Чырвоную Армію. Але людзі верылі, што нашы збавіцелі вернуцца.

Аднойчы над нашай вёскай праляцеў наш самалёт і скінуў лістоўкі, якія расказалі нам праўду пра гераічную барацьбу чырвоных байцоў на фронце, пра змаганне смелых партызан у тылу ворага. Потым часцей сталі даходзіць чуткі пра тое, як ляцяць пад адкос нямецкія паязды.

Такія навіны я слухала з вялікай асалодай і кожны раз думала: можа гэта мой Толя пастараўся? Можа гэта работа майго мужа Барыса?

Стаялі нямецкія разбойнікі ў горадзе Б. Адгэтуль яны рабілі налёты на ўсе навакольныя вёскі і хапалі ўсё, што трапіць пад руку. Прыехалі яны аднойчы ў калгас «Актывіст». Але акурат у той час, як грабежнікі выгналі чараду калгасных кароў за вёску, на іх паляцелі гранаты. Немцы не чакалі такіх гасцінцаў і замітусіліся, а іх касілі меткія кулі. Гэта страляў мой сын Толя. Немцаў і паліцэйскіх было шэсцьдзясят чалавек, а ён адзін.

Апошнюю, чацвертую гранату кінуў ён у ворагаў. Доўга біўся Толя. Рану на назе ён заткнуў насавой хустачкаю і перайшоў з прыстрэлянага месца за камень, адкуль не пераставаў касіць ворагаў. Вось ужо дзесяты кат урыўся носам у зямлю, упаў мёртвым начальнік паліцыі. Толя другі раз ранены ў плячо. Апошнюю кулю ён пускае ў ворага, і ўмірае як герой, як дастойны сын, якога я ўзгадавала, ускарміла і навучыла любіць свабоду, любіць свой народ, сваю бацькаўшчыну.

— Мы не становім партызану Толі мрамарнага помніка сёння, — сказаў камандзір над яго магілай.— Помнікам нашаму другу і мужнаму партызану будзе жыццё і свабода, здабытая ў барацьбе з нямецкімі акупантамі.

За кроў сына помсціць ворагу яго бацька. За смерць сына буду помсціць я, за смерць брата будзе помсціць мая дачка Марыя, будуць помсціць усе партызаны, народ. Страшны гнеў і расплата чакае тых, хто абудзіў нашу нянавісць.

Калгасніца **Марфа К.**

Весткі з Совецкай Радзімы

ОРДЭН АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР Указам ад 20 мая ўвёў Ордэн Айчыннай Вайны першай і другой ступені, якім будуць узнагароджвацца байцы і камандзіры Чырвонай Арміі, Ваенна-Марскога Флота, войск НКВД і партызанскіх атрадаў, якія вызначыліся ў баях за Совецкую Радзіму супроць нямецкіх захопнікаў.

САМАЛЁТЫ ЗВЫШ ПЛАНА

Даць у маі баявых самалётаў на 10 працантаў звыш плана — такое рашэнне прынялі работнікі авіяцыйнага завода, дзе дырэктарам тав. Агаджанаў. Сваё абавязацельства завод выконвае. Заданне усяго мая выканана ноўнасцю.

Цяпер завод дае фронту самалёты звыш плана.

ПАСКОРЫЛАСЯ ЗБОРКА ТАНКАЎ

Кіпучае жыццё ў цэхах Сталінградскага трактарнага завода. У другой дэкадзе мая завод выпусціў у паўтары разы больш танкаў, чым за першыя дзесяць дзён месяца. Яшчэ больш паскорыўся выпуск матораў.

За 15 дзён мая адгружана столькі машын, колькі раней завод адпраўляў за цэлы месяц.

СПАБОРНІЦТВА ЗАВОДАЎ

З вялікім поспехам ідзе соцыялістычнае спаборніцтва паміж заводамі імені Сталіна, імені Молатава, заводаў № 70 і № 718. У адказ на першамайскі загад таварыша Сталіна — дабіцца таго, каб 1942 год стаў годам канчатковага разгрому нямецка-фашысцкіх войск — яны абавязаліся даваць фронту ўзбраення і боепрыпасаў на многа больш, чым прадугледжана планам.

ТАК „ГАСПАДАРАЦЬ“ НЯМЕЦКІЯ ЗАХОПНІКІ

(Пісьмо з Віцебскай вобласці)

Цяжка апісаць, што робяць фашысцкія бандыты ў захопленых раёнах Беларусі. Немагчыма перадаць усіх здзекаў гэтых дзікіх звяруг над беларускім народам.

Бязлітасна грабяць яны калгаснае дабро, да ніткі абіраюць калгаснікаў, усё насельніцтва.

На ўсю вобласць была вядома жывёлагадоўчая ферма калгаса «Прагрэс», Віцебскага раёна. 47 кароў, 54 цёлкі, 37 авечак было на гэтай ферме. Зараз не асталося нічога. Усё зжэрлі ненасытныя фашысцкія сабакі.

У калгасніцы Кастрыцкай немцы забралі апошнюю карову. Трое малых хворых дзяцей асталіся без кроплі малака. Колькі не прасіла жанчына злітавацца над дзецьмі — нічога не дапамагло. Яе збілі прыкладамі і вывалаклі за дзверы.

У гэтым-жа калгасе было насеннае збожжа. Усё да каліва забралі праклятыя фашысты і з'елі.

Не менш старанна «гаспадарылі» акупанты і ў калгасе «Барэц» Суражскага раёна. Тут разграбілі не толькі калгасныя фермы, свірны, але і ўсе набыткі калгаснікаў. Забралі ўсіх коняй, вупраж, драбіны. Ні ў адной з 250 гаспадарак у вёсцы зараз не асталося ні каровы, ні свінні, ні авечкі, ні нават курыцы.

У калгасніка Воранава немцы ўбачылі вуллі, і прычапіліся: дай мёду — і ўсё, хоць з зямлі дастань. Справа гэта была ў сакавіку, і мёду ў яго, вядома, не магло быць. Тады немцы разламалі вуллі, забралі соты.

Хоць насельніцтва і так ужо дашчэнту аграблена, фашысты накладаюць яшчэ на яго непасільныя падаткі. Кожны калгаснік, у якога якім-небудзь цудам уцалела карова, павінен здаць немцам 380 літраў малака, 60 яек за кожную курыцу і па 30 рублёў з кожнага чалавека, незалежна ад узросту.

Бязлітаснае грабежніцтва ўсюды суправаджаецца нечуванымі здзекамі, забойствамі людзей.

Нядаўна 73-гадовы Іван Грыгоравіч Правілаў пайшоў у Віцебск праведаць, як жыве яго пляменнік. Нямецкія салдаты схапілі старога і пасадзілі ў турму. Праз тры дні яго, знясіленага, забілі, а труп выкінулі на вуліцу. Пяць дзён праляжаў ён, пакуль не знайшлі сваякі і не пахавалі.

Няма межаў абурэнню супроць усіх гэтых здзекаў, грабежніцтва і забойстваў.

Да барацьбы падымаецца ўсё больш і больш народных помсцікаў, каб знішчыць фашысцкую пагань.

„КОСЬ, КОСЬ, ПАКУЛЬ У АГЛОБЛІ“

Нямецкае акупацыйнае начальства абвясціла па Віцебску і ў яго ваколіцах, што кожны тыдзень з Віцебска праз Полацк ідуць у Германію два адмысловых паязды з тымі, хто добраахвотна захацеў паехаць туды.

«Ці не хочаце і Вы паехаць?» — пытае нямецкі абармот у гэтых аб'явах. І так далікатна ён пытае, што нават зварот «Вы» піша з вялікай літары.

На шыбеніцах вісяць трупы павешаных, і тут-жа побач такая ліслівая ўсмешачка, і такая лагоднасць! Пазнаём хітрую нямецкую шэльму!

У Германіі вельмі мала рабочых рук. Нямецкія салдаты кожны дзень многімі тысячамі кладуцца на фронце. На фронт Гітлер паслаў ужо бадай што ўсіх мужчын, пачынаючы ад самага зялёнаротага фрыца і да таго паважнага нямецкага «таты», з якога ўжо ззаду парахня сыплецца. У сельскай гаспадарцы і на фабрыках няма каму рабіць. Жаночых рук таксама не хапае. А ад гэтага вельмі цяжка прыходзіцца і нямецкаму фронту і нямецкаму тылу. І немцы вязуць у Германію на работу людзей з акупіраваных абласцей. Гэтыя людзі там працуюць суткамі, сядзяць на галодным пайку. Немцы стараюцца выціснуць з такога чалавека усё што можна, а тады ён можа сабе ўміраць.

Так яно і ёсць. Прывезеныя ў Германію рабочыя ўміраюць сотнямі ў дзень — ад голаду, ад непасільнай працы, ад нямецкіх прыганятых, якія стаяць над імі з бізунамі.

Рабочых трэба многа і немцы робяць усё новыя наборы. Часам яны проста загадваюць збірацца і гоняць сілай. Часам звярынае нямецкае рыла расцягваецца ў ліслівую ўсмешку і спрактыкаваны нямецкі прахвост зварачаецца на «Вы» з вялікай літары да будучых кандыдатаў на смерць на катаржнай працы ў Германіі. Адным словам — як з тым канём: кось, кось, пакуль у аглоблі.

Ён абяцае проста такі рай зямны. Ён пацяшае таго, хто яго паслухае, што там яму будзе і кватэра добрая, і есці ён будзе смачна, і нават нямецкай мове ён навучыцца! — ад гэтага, гаворыцца ў аб'явах, «будуць лепшыя магчымасці наперадзе».

«Вы многаму там навучыцеся», — абвяшчае гітлераўскі абармот.

Перш за ўсё, той, хто паслухае і паедзе ў Германію, навучыцца горкай практыкай бачыць, што калі яго немцы клічуць на пагібель, а гавораць, што ён трапіць на банкет, то ён сам павінен разабрацца, каму і чаму верыць.

Цераз кожныя пяць радкоў у гэтай аб'яве бесперастанку гаворыцца аб тым, што ўсе, хто паедзе ў Германію, вернуцца назад. Каб гэта было так, то на што было-б у гэтым так надакучліва ўпэўніваць людзей? А ўся справа ў тым, што ў Германіі ўсе, хто паехаў туды, мруць як мухі. І гэта немцы стараюцца скрыць ад нашых людзей.

Нарэшце немец запрашае браць з сабой у Германію балалайкі і гітары, «каб мець магчымасць граць там».

А як-жа! Вязі сваю галаву, вязі і балалайку. Для немца ўсёроўна — што галава нашага чалавека, што трохрублёвая балалайка. Ён сам пасля будзе смяяцца з таго, хто паслухаў яго і паехаў туды, куды ён яго кліча.

«Няхай гэты дурань цешыцца з свае балалайкі», — так думае нямецкая шэльма. Самому яму лепш відно, які лёс чакае таго, хто паслухае яго і паедзе ў Германію. Таму ён, запрашаючы ехаць туды, і робіцца такім лагодным, што хоць ты яго да раны прыкладай.

«Хутчэй спяшайцеся, бо толькі нямногія могуць паехаць», — лямантуе нямецкі махляр у сваіх аб'явах.

Яму самому трэба спяшацца скора выносіць ногі з Беларусі, а людзей яму трэба чым найбольш вывезці ў Германію. Вось і ўвесь сэнс яго абяцанак, і яго запрашэнняў.

Кузьма **ЧОРНЫ.**

Гэты здымак знойдзен у забітага партызанамі гітлераўца. Бандыты радуюцца спажыве, награбленай у беларускіх калгаснікаў.

60310 РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ